

stemme, hvor store Udgifter man vil afholde til Hærvæsenet i det Hele. Jeg har da for at jeg skal gives et Tal og blive forstaaet, tænkt mig en aarlig Udskrivning af 10,000 tjenstdygtige Mænd i 22 Aars Alderen; men da man efter den finansielle Opstilling, jeg gjør gjældende, kun vil kunne vaabenføre Halvdelen af denne Styrke, saa mener jeg, at den almindelige Bærnepligt kunde udtrykkes derved, at man efter at have udskrevet alt Mandsskabet, lod Gølkene kaste. Ved saaledes, at den ene Halvdelen bliver fri, og den anden Halvdelen bliver Soldat, og saaledes, at Døddet falder lige saa godt paa den Rige, som paa den Fattige. Jeg veed godt, at den Streng, man her vil slaa an imod mig, er, at jeg ved mit System vil skabe en Armeé af slettede fattige Følk, og jeg har ganske vist tænkt mig, at man uden derved at fordærve Manden i Armeen kunde tillade dem, der udskrives til en og samme Vaabenart, at bytte Vilskaar, vel at nævne, naar det sker forinden Mødedagen, thi der stopper jeg. Men jeg skal gjerne gjøre de Herrer en Indrømmelse. Jeg vilde nemlig gjerne være i Overensstemmelse med Dem, og hvis jeg ved mine Udtalelser kunde lede Dem i den Retning, jeg ønsker, saa skulde jeg gjerne sige, hvis De hellere ville, at man skal bestemme: Halvdelen der rammes, skal være Soldat og den anden Halvdelen være fri, og der maa aldeles ingen Býtning finde Sted, saa svarer jeg Bærsgod, jeg skal gaa med dertil, thi saa kan man dog ikke gjøre den Indvending, at det er de Rige, som gaa hjem, og de Fattige, som gaa Soldat. Forresten maa jeg gjøre den Bemærkning, at jeg aldrig har kunnet gjøre mig fortrolig med, at den Omstændighed, at de Rige blive fri, og de Fattige blive Soldat, skulde fordærve den gode Mand i Hæren. Maa jeg paa de Fattiges Begjær hævde, at Manden vistnok er lige saa god blandt de Fattige som blandt de Rige, og at man ikke behøver at befrygte, at Manden skulde blive daarlig derved, at den Gne kun eier nogle faa Daler, medens den Anden eier flere Tusinde. Min Erfaring gaar snarere i modsat Retning og lærer mig, at de, der ere opdragne under farvelige og uønsomme Forhold, ere bedre at komme tilrette med og faae uddannede til Soldater end Følk, som have været skæledagger fra Buggen af, og indtil de komme ind i Hæren med de 22de Aar. Det er den Erfaring, jeg har gjort; men de Herrer maa rimeligvis have gjort en anden Erfaring, naar de hævde, at det skulde sløve Manden i Hæren, naar ikke de Rige bleve tagne med. Maatte jeg ved samme Leilighed gjøre endnu en Tanke gjældende. Man holder frem for os den varme patriotiske Følelse, ikke at tale om, at det erede Medlem,ovre ved Bogsskabet (S. Larsen) i Dag har fortalt os, at det er vor allerædleste og allerhelligste Borgerpligt at gaa i Krig. Jeg taler nu ikke slet saa hitrævende, jeg tror, at vi have ikke saa faa Borgerpligter, der hver for sig ere lige saa ædle og høllige som den at gaa i Krig; men jeg skal

ikke gjøre Løier dermed eller benegte, at dette er en af vore Borgerpligter, thi det er det. Men det, som jeg nu vil gjøre gjældende overfor Betragtninger af den Slags, er, at naar man siger, at Manden i Hæren bliver mindre god, fordi man gjør den af mig tilsigtede Udskillelse og lader Halvdelen blive fri og Halvdelen blive Soldat, saa kan jeg slet ikke forstaa denne Tale. Jeg tror ikke, at den Slags Betragtninger holde Stik; jeg tror, at den, der svarer sin skyld og mest blomstrende Alder søger at unddrage sig Bærnepligten ved at betale med Penge paa Stedet, har ladet mig se, at hans Krigsbegeistring ikke er saa stor endda. Svaret man mig saa, at den, der modtager Pengene, jo ogsaa kun opfylder sin Bærnepligt for Penge uden Dieblisset at tænke over, at en skøn Dag kommer der Krig, og saa har han solgt sit Liv for Penge. — ja, saa er det jo en Indvending, der har mødt mig mange Gange før, men det synes mig dog, at de Herrer maa indrømme, at der er Noget deri, at en stærkt opflammende Begeistring for at opfylde, hvad Noget anse for den allerædleste og allerhelligste Borgerpligt, har ikke den lagt for Dagen, der søger at unddrage sig sin Bærnepligt ved Hjælp af Penge. Ja, var det Ideal, som det erede Medlem lige overfor (S. Larsen) fremsatte for os, gjenmeigaaende tilstede hos Nationen, saa var det noget Andet; men mine Herrer, lader os ikke forbyde os i den Slags ideale Forestillinger. Sandheden er den, at de fleste ville søge at blive fri for at opfylde, hvad det erede Medlem taler den ædleste og helligste Borgerpligt. Det lærer Erfaringen og det nytter ikke, at vi her med hidsede Talemaader ville bilde Ydvervenden og os selv ind, at Nationen, Kvinder og Mænd, helt igjennem er gjenmemyret af den Surdeig, at de anse det at gaa i Krig for en af de ædleste og helligste Borgerpligter. Var dette Tilfælde, saa skulde jeg ikke gjøre Modstand mod de Herrer, Tanke, thi rimeligvis lod jeg mig da selv rive med af denne Tanke; men desværre har jeg gjort en anden Erfaring rundt omkring i Landet, hvor jeg dog ogsaa Følk, ^{for mind} Disse vare altsaa mine Herrer, de almindelige Betragtninger, som jeg vilde gjøre gjældende lige overfor dem, hvemt jeg bebrejder, at de ikke først have taget det finansielle Spørgsmaal under Overveielse, inden de indlode sig paa en detailleret Forhandling af Sagen. Jeg fastholder endnu den samme Stilling, som jeg tidligere har indtaget lige overfor de Herrer. Man vil have almindelig Bærnepligt, men samtidig vil man prutte Krigsministeren af her og der, forestillende sig, at man kan spare paa dette og hint, blandt Andet ved dette radikale Mittel, at slaa af paa Uddannelsesstiden. Men jeg vil sige de Herrer paa Forhaand, overstemme De mig i de finansielle Betragtninger, og fastholdt De almindelig Bærnepligt som hidtil, saa gaar jeg med Krigsministeren og gaar med til at bevilge ham de Penge, han